

Omavalvonta

Terveydensuojelulaki (763/1994) velvoittaa toiminnanharjoittajaa tunnistamaan toimintansa terveystahaitta aiheuttavat riskitekijät ja järjestämään toiminta siten, että terveystahait estetään mahdollisuuksien mukaan.

Toiminnanharjoittajalta edellytetään säännöllistä omavalvontaa ja toimintatapoja terveysriskin hallitsemiseksi. Riskien tunnistamisella ja seurannalla on ennaltaehkäisevä vaikutus terveystahaittojen syntymiseen.

Suosittelavaa on laatia kirjallinen omavalvontasuunnitelma, jotta se on kaikkien luettavissa, käytettävissä ja hyödynnettävissä toiminnan ylläpitämisessä sekä kehittämisessä. Kirjallinen omavalvontasuunnitelma on hyvä työkalu esimerkiksi henkilökunnan perehdyttämistä varten. Omavalvontasuunnitelman muoto on vapaa.

Terveydensuojeluviranomainen valvoo ilmoitusvelvollisten toimintojen terveydellisiin olosuhteisiin vaikuttavia tekijöitä. Viranomainen arvioi omavalvonnan toimivuutta ja miten toiminnanharjoittaja täyttää huolehtimisvelvollisuutensa. Toiminnanharjoittajaa voidaan pyytää esittämään, miten toimintaan vaikuttavat riskit on tunnistettu, miten niiden vakavuus on arvioitu ja mitä riskien hallintakeinoja toiminnanharjoittaja on ottanut käyttöönsä.

Ilmoitusvelvolliset toiminnot

- Päiväkodit, kerhot, leikkipuistot ja nuorisotilat, leirikeskukset
- Koulut ja oppilaitokset
- Sosiaalihuollon toimintayksiköt
- Vastaanottokeskukset
- Kauneushoitolat ja muu ihonkäsittely
- Tatuointi- ja lävistysliikkeet
- Solariumliikkeet
- Majoitusliikkeet
- Liikuntasalit ja kuntosalit
- Yleiset saunat
- Uimahallit ja muut yleiset uima-allastilat
- Uimarannat

- 1. Tunnista** toimintaan liittyvät riskit
- 2. Seuraa** niihin vaikuttavia tekijöitä
- 3. Estä** terveystahaittojen syntymisen

Esimerkki omavalvonnan aihealueista

1. Toiminta

- Toiminnan kuvaus ja tilat
 - Tiloissa tarjottava toiminta/palvelu
 - Toiminta-ajat
 - Henkilömäärät
 - Wc-istuinten ja vesipisteiden määrät
 - Siivous- ja pyykkihuolto
 - Toiminnassa käytettävät laitteet
 - Työvälineiden ja pintojen desinfiointi
- Tilojen terveydelliset olosuhteet
 - Fysikaaliset
 - ilmanvaihto
 - lämpöolot, melu ja valaistus
 - Kemialliset ja biologiset
 - rakenteiden ja toiminnan aiheuttamat kemialliset vaikutukset sisäilmaan
 - sisäilman hiukkasmaiset epäpuhtaudet

2. Toiminnan riskitekijät

- Sijainti ja ympäristö
- Toiminnot, joihin sisältyy terveysriski
- Herkät väestö- ja riskiryhmät
- Toiminnassa ja tiloissa tapahtuvat muutokset
- Huoneiston korjaustarpeet
- Pintojen ja tilojen helposti puhtaana pidettävyys
- Haittaeläimet

3. Riskitekijöiden ennaltaehkäisy

- Toiminta ja tilojen riittävyys sekä soveltuvuus toimintaan nähden
- Henkilökunnan perehdytys, ajantasaiset työ- ja toimintaohjeet sekä asiakkaiden ohjaus
- Sidosryhmien välinen yhteistyö ja viestintä
- Tilojen ylläpito
 - Tilojen siisteys, järjestys ja hygieenisuus
 - siivoussuunnitelma ja sen toteutumisen seuranta
 - Huoltosuunnitelmat kiinteistöön ja teknisiin laitteisiin liittyen
 - ilmanvaihtolaitteiden nuohous, puhdistus ja toiminta-ajat
 - tilojen korjaukset/toimivuus
 - Toiminnassa käytettävien laitteiden toimivuuden seuranta
- Sisäilmaongelmissa toimiminen ja milloin on syytä epäillä sisäilmaongelmaa
- Epidemioihin ja muihin häiriötilanteisiin varautuminen
- Haittaeläinten torjunta
- Ajantasainen selvitys rakennuksen kunnosta on tehty
- Ajantasaiset käyttäjäkyselyt (mahdolliset sisäilmastokyselyt)